

Brev från påven Johannes Paulus II till kvinnorna

Till alla ni kvinnor i hela världen med min hjärtligaste hälsning!

1. När vi nu närmar oss den fjärde Världskonferensen om kvinnor som hålls i Peking nu i september riktar jag detta brev till var och en av er som tecken på vår delaktighet i frågorna och min tacksamhet.

Först skulle jag vilja vända mig till Förenta Nationerna och säga *hur mycket jag uppskattar* det initiativ man tagit på ett så stort område. Också Kyrkan vill komma med sitt bidrag till försvar för kvinnors värdighet, roller och rättigheter, inte bara genom den Heliga Stolens officiella delegation för det arbete som skall utföras i Peking, utan också genom att tala direkt till kvinnors själ och hjärta.

När konferensens generalsekreterare *Madame Gertrude Mongella* nyligen besökte mig just för detta viktiga mötes skull, har jag velat överlämna ett budskap till henne med några grundläggande synpunkter, tagna ur Kyrkans undervisning i detta ämne.

Det är ett budskap som, utöver den händelse som inspirerat till det, mer generellt öppnar sig för alla kvinnors gemensamma och verkliga problem för att stödja deras sak i Kyrkan och i världen av i dag. Därför har jag beslutat lägga fram det till samtliga biskopskonferenser för att uppnå en så stor spridning som möjligt.

Med utgångspunkt från vad jag skrivit i detta dokument skulle jag nu vilja vända mig direkt till varje kvinna för att tillsammans med dem reflektera över de problem och de perspektiv som ligger inom vår tids villkor för kvinnorna och särskilt uppehålla mig vid det väsentliga temat kvinnors värdighet och rättigheter sedda i ljuset av Guds ord.

Utgångspunkten för denna dialog kan bara vara ett *tack*. Kyrkan ”vill” – som jag skrivit i det apostoliska brevet *Mulieris dignitatem* – ”tacka den heliga Treenigheten för ’mysteriet kvinnan’ och för varje kvinna, för det som utgör den eviga kvinnlighetens eviga värdighet och för Guds ’häpnadsväckande ting’ som uppnåtts i henne och genom henne i människans generationshistoria” (§ 31).

2 Vårt tack till Herren för denna plan för kvinnans kallelse och mission i världen blir också ett konkret och direkt tack till var och en av kvinnorna och för det de representerar i mänsklighetens liv.

Tack till dig kvinna och moder som i ditt modersliv tar emot den mänskliga varelsen i en glädjens och smärtans unika erfarenhet. Du blir i allt detta Guds leende för barnet som föds till världen, du blir den som hjälper det på dess första steg och stödjer det när det växer och blir sedan vägmärken genom livet. Tack till dig kvinna och maka som tjänar livsgemenskapen, när du oåterkalleligt sammanför ditt öde med en mans i ett förhållande av ömsesidigt givande.

Tack till dig kvinna och dotter, kvinna och syster, som i det socialt komplexa livet bidrar med din rika sensibilitet, din intuition, din generositet och din uthållighet. Tack till dig arbetande kvinna som deltar i alla delar av det sociala, ekonomiska, kulturella, konstnärliga och politiska livet, för ditt oersättliga bidrag till utvecklingen av en kultur som förmår förena förnuft och känsla, till alstrande av livet som alltid är öppet ”mysteriets” betydelse och för uppbyggande av de högsta och för människan rikaste ekonomiska och politiska strukturerna.

Tack till dig, du *till Gud vigda kvinna* som, i fullständig lydnad och trohet mot Guds kärlek, bistår Kyrkan och hela mänskligheten i den största av alla kvinnors efterföljd, Kristi, det inkarnerade ordets moder, och ger Gud en ”bruds” svar, som på underbart sätt uttrycker den gemenskap han vill upprätta med varje varelse. Tack till dig *kvinna* för att bara vara *kvinna*! Genom att uppfatta saker och ting på ett sätt som är karaktäristiskt för det kvinnliga, berikar du förståelsen av världen och bidrar till den fulla betydelsen av mänskliga relationer.

3. Men jag vet också att det inte räcker att tacka. Det finns tyvärr *en nedärvd historia av mycket svåra villkor*, överallt och i varje tid, som gjort kvinnans väg tung och medverkat till att hennes värdighet inte erkänts, att hennes befogenheter urholkats och att hon ofta marginaliserats eller att hennes liv till och med förminskats till slaveri.

Allt detta har hindrat henne att vara sig själv fullt ut och har berövat hela mänskligheten verkliga, andliga rikedomar. Det skulle förvisso inte vara lätt att sätta precisa gränser för ansvarsfördelningen mot bakgrund av hur mycket kulturella avlagringar, som under århundradenas lopp präglat mentaliteter och institutioner, betyder. Man kan inte inom detta område förneka att många av Kyrkans söner ådragit sig ett objektivet ansvar, framför allt i vissa historiska sammanhang, vilket jag uppriktigt beklagar.

Det är för hela Kyrkan önskvärt att detta beklagande framförs i förnyad trohet till den evangeliska inspiration, som just på temat kvinnans frigörelse i förhållande till varje form av orättvist maktutövande, innehåller ett ständigt aktuellt budskap som har sitt ursprung i *Kristi egen inställning*. I den fanns en i förhållande till kvinnorna öppen, respektfull och varmt mottagande attityd som gick längre än den gällande tidsandans normer. Han hedrade på så vis den värdighet som kvinnan alltid haft i Guds plan och kärlek. När vi så vänder oss till honom här i slutet av det andra årtusendet, frågar vi oss spontant hur långt detta budskap har tagits emot och omsatts i praktiken. Ja, det är på tiden att vi har mod att minnas och ärligt erkänna vad vi varit ansvariga för under mänsklighetens långa historia och som kvinnor, inte mindre än männen, har bidragit till men oftast med mycket svårare förutsättningar.

Jag tänker särskilt på de kvinnor som engagerat sig för kultur och konst och som ägnat sig åt denna verksamhet utifrån ofördelaktiga förutsättningar, eftersom de ofta varit utestängda från en med männen likvärdig utbildning och därför lätt underskattats och stått utan erkännande eller stöd för sitt intellektuella bidrag. Av denna mångfaldiga kvinnliga verksamhet under historiens gång återstår tyvärr inte mycket som kan dokumenteras vetenskapligt i historieskrivningen. Om tiden nu

begravt de urkunder som vittnar om den, är det lyckligtvis omöjligt att inte uppfatta de goda tillskotten till den sav som gett näring åt generationsväxlingarna fram till våra dagar. Mänskligheten står i oöverskådlig skuld i förhållande till denna stora, oerhörda "kvinnotradition". Hur många kvinnor har inte bedömts och bedöms fortfarande mer efter yttre utseende än efter kompetens, yrkesmässig betydelse, intellektuell verksamhet, generös omtanke och egen värdighet i synnerhet!

4. Och vad ska man säga om hinder som fortfarande hindrar kvinnor på många platser i världen att kunna vara fullt delaktiga i social, politisk och ekonomisk verksamhet? Det räcker att bara tänka på att den gåva kvinnor ger som mödrar oftare bestraffas än uppskattas, fastän mänskligheten är skyldiga dem sin egen överlevnad! Det återstår säkerligen mycket att göra för att kvinnors och mödrars villkor inte drar med sig någon form av diskriminering. Det är angeläget att överallt utverka verklig jämlikhet i fråga om personens rättigheter och därmed lika lön för lika arbete, trygghet för arbetande mödrar, rättvis befordran i karriären, jämlikhet mellan makar i familjerätten, godkännande av allt som sammanhänger med medborgerliga rättigheter och skyldigheter i varje demokratiskt styrelseskick.

Det rör sig här om rättvisa men också om nödvändig handling. Kvinnorna involveras mer och mer i framtidens politik i dagens allvarliga och ofta debatterade problem, vare sig det gäller fritid, livskvalitet, migration, social välfärd, eutanasi, drogmissbruk, vård och omsorg eller ekologi osv. En starkare kvinnlig närvaro på alla dessa områden kommer att visa sig vara värdefull, därför att kvinnan bidrar med att sätta fingret på motsättningarna i ett samhälle som bara organiseras enligt effektivitets- och produktivitetskriterier; hon kommer att tvinga fram en omdisponering av systemen till gagn för en utveckling mot en sådan humanisering som är typisk för "kärlekens civilisation".

5. Hur kan man då, i beaktande av en av de känsligaste aspekterna av kvinnors situation i världen, låta bli att påminna om de kränkningar som kvinnor utsatts för på sexualitetens område under en lång och förödmjukande historia, som ofta är "underjordisk"? Vid tröskeln till det tredje årtusendet kan vi inte förbli oberörda inför detta fenomen eller finna oss i det.

Tiden är inne att med kraft, och genom att påkalla lagliga medel, fördöma formerna för *det sexuella våldet* som kvinnor ofta är föremål för. Vi kan inte heller, i respekt för personen, låta bli att kritisera en utbredd hedonistisk kultur som ger utrymme för ett systematiskt utnyttjande av sexualiteten och som till och med driver flickor från yngsta ålder att hamna i sådana korrumperade sällskap, som använder deras kroppar som handelsvara. Vilket stort erkännande förtjänar då inte de kvinnor som, i motsats till dessa persioner, visar heroisk kärlek till de barn de alstrat och fortsätter med en grossess som är följden av en rättsvidrig våldtäkt!

Här tänker vi inte bara på ohyggligheter begångna i krigssituationer, som fortfarande är så vanliga i världen, utan också på samhällen som är välsignade med välstånd och fred och ändå ofta korrumperats av hedonistisk kravlöshet som förvärrar tendenserna till aggressivt manligt beteende. Innan det under sådana omständigheter blir ett ansvar för kvinnorna att godkänna valet att göra abort, vilket alltid innebär svår synd, måste männen också bära ansvar för detta brott, liksom den allmänna sociala omgivningen, som på sitt sätt är medskyldig.

6. Mitt tack till kvinnorna tar alltså form av en stark vädjan för att alla, i synnerhet staterna och de internationella institutionerna, gör vad som måste göras för att ge kvinnorna den fulla respekten för deras värdighet och roll tillbaka. Jag kan inte i detta ämne låta bli att visa min beundran för kvinnor av god vilja som vikt sina krafter åt att försvara den kvinnliga situationens värdighet genom att göra de grundläggande rättigheterna på det sociala, ekonomiska och politiska

planet till sina och som modigt tagit detta initiativ i en tid då detta engagemang från deras sida har betraktats som ett intrång eller som tecken på brister i det kvinnliga eller som en exhibitionistisk manifestation, ja som synd! Som jag skrivit i *Budskapet till världsfredsdagen* i år, kan man säga att denna väg ”varit svår och sammansatt, ibland inte utan felaktigheter, men i allt väsentligt positivt, även om den fortfarande är oavslutad på grund av många stötestenar som i många delar av världen är hinder för att kvinnan skall erkännas, respekteras och värderas enligt hennes egen värdighet” (§ 4). Det är nödvändigt att vara uthållig på denna väg!

Likväl är jag övertygad om att hemligheten med att snabbt gå framåt på vägen till full respekt för kvinnlig identitet inte bara går genom fördömande, hur nödvändigt det än är, av diskriminering och orättvisor, utan också och framför allt genom ett lika effektivt som klarsynt projekt som verkligen gagnar det som rör det kvinnliga livets alla områden med utgångspunkt från *ett förnyat och allmängiltigt medvetandegörande av kvinnans värdighet*. Själva förnuftet, som accepterar Guds lag som inskriven i varje människas hjärta, banar vägen för ett erkännande av denna värdighet trots de historiskt sett många olika förutsättningarna. Men det är framför allt Guds ord som tydligt låter oss identifiera den kvinnliga värdighetens radikala *antropologiska bas* genom att i den visa oss Guds plan för mänskligheten.

7. Tillåt mig alltså, kära systrar, att återigen meditera med er över den underbara bibliska sidan som presenterar skapandet av människan och som har så mycket att säga om er värdighet och er kallelse i världen. Den Första Moseboken (*Genesis*) talar om skapelsen på ett syntesiskt sätt på ett poetiskt och symboliskt språk, men ändå med djup sanning: ”Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. *Som man och kvinna skapade han dem*” (1 Mos 1:27). Guds skapelseakt följer en noggrann plan. Det sägs först att människan skapades till Guds avbild och lik Gud (jfr 1 Mos 1: 26), vilket omedelbart gör klart vad som är *människans typiska karaktär i hela skapelseverket*. Det sägs sedan att människan skapades som ”man och

kvinna" (1 Mos 1: 27), alltifrån begynnelsen. Denna rad utvecklas genom Skriftens egen tolkning. Fastän mannen ser sig omgiven av den synliga världens oräkneliga varelser, inser han nämligen att *han är ensam* (jfr 1 Mos 2: 20).

Gud ingriper för att föra honom ut ur hans ensamma belägenhet: "*Det inte bra att mannen är ensam. Jag skall ge honom någon som kan vara honom till hjälp*" (1 Mos 2: 18). Sedan begynnelsen är alltså *stödprincipen* inskriven i skapandet av kvinnan, men, och det är viktigt att lägga märke till, hjälpen är inte ensidig utan *ömsesidig*. Kvinnan är mannens komplement på samma sätt som mannen är kvinnans komplement. Det betyder att kvinnan och mannen är *komplementära* sinsemellan. Det som är kvinnligt förverkligar "det som är mänskligt" i samma grad som det som är manligt gör det, men samstämmigheten är annorlunda och komplementär. När Första Moseboken (*Genesis*) talar om "hjälp" handlar det inte bara om synen på "agerandet" utan också om "varandet". Det feminina och maskulina är *inte komplementärt sinsemellan enbart ur fysisk och psykologisk utan också ur ontologisk synvinkel*. Det är bara tack vare den maskulina och feminina tvåfaldigheten som "människan" förverkligas i sin fullhet.

8. Efter att ha skapat människan, man och kvinna, säger Gud till båda: "Uppfyll jorden och lägg den under er" (1 Mos 1: 28). Människan kallas som förnuftig och fri varelse att förvandla jordens ansikte. I denna uppgift, som i allt väsentligt är ett odlande arbete, har mannen i samma grad som kvinnan ett lika stort ansvar sedan begynnelsen. I sin äktenskapliga och fruktbärande ömsesidighet, och i den gemensamma uppgiften att härska över jorden och lägga den under sig, uttrycker kvinnan och mannen en jämställdhet som varken är statisk eller utjämnande. Än mindre utgör den en bråddjup och obönhörligt konfliktskapande olikhet.

Den naturligaste relationen mellan dem, som också motsvarar Guds plan, är "*enheten mellan de två*", det vill säga en gemensam "jag - du enhet", som låter var och en upptäcka den ömsesidiga förbindelsen mellan sig som personer och i vilken de finner en rik källa för sitt

ansvarstagande. Åt denna ”enhet mellan de två” anförts av Gud, inte bara den alstrande gärningen och familjen, utan till och med gestaltandet av historien. Om uppmärksamheten under Familjens Internationella år, som högtidlighölls 1994 riktades mot kvinnan som moder, är Pekingkonferensen ett välkommet tillfälle att med en ny medvetenhet beakta de mångfaldiga bidrag kvinnan ger samhällslivet och hela nationer. Dessa bidrag är framför allt av andlig och kulturell art men också sociopolitiska och ekonomiska. Särskilt viktigt är kvinnornas stöd till olika områden i samhället, staterna, de nationella kulturerna och ytterst till hela den mänskliga artens framsteg.

9. Som allmän regel kan sägas att framstegen utvärderas i vetenskapliga och tekniska termer och just ur denna synvinkel är kvinnans bidrag inte försumbart. Dock är dessa inte framstegens unika dimension eller ens de huvudsakliga. Den etiska och sociala dimensionen, som kännetecknar mänskliga relationer och andliga värden, tycks vara av större vikt. Det är just i denna dimension, ofta utvecklad i det tysta i relationer mellan personer, särskilt inom familjen, som samhället står i störst skuld till ”*kvinnans geni*”.

Jag skulle här gärna uttrycka en särskild tacksamhet till de kvinnor som arbetar i den mångskiftande utbildningsverksamheten utanför familjens område, nämligen förskolorna, ungdomsskolorna, universiteten, socialtjänsten, församlingarna, föreningarna och rörelserna. Man kan på alla platser där det finns behov av insatser för utbildning konstatera hur oerhört beredvilliga kvinnor är för att ställa sig till förfogande i mänskliga relationer, särskilt med tanke på de svagaste och mest utlämnade. I denna verksamhet utvecklar de en slags *kulturell och andlig moderlig tillgivenhet* som är av oskattbart värde för hur det skall gå för människan som person och för samhällets framtid. Vi kan här bara komma ihåg det vittnesbörd många katolska kvinnor och åtskilliga kvinnliga kongregationer lämnat som på olika kontinenter gjort särskilt pojkars och flickors utbildning till sin huvudsakliga uppgift. Hur kan man annat än ha en tacksamhetens känsla med tanke på alla de kvinnor som fungerat, och fortsatt att fungera inom sjuk- och hälsovården, inte bara i de bäst

organiserade institutioner utan ofta under mycket otrygga omständigheter i de fattigaste länderna i världen, och som givit ett vittnesbörd som i sin generositet ofta gränsat till martyrium?

10. Jag önskar alltså, kära systrar, att vi reflekterar med särskild uppmärksamhet på temat ”*kvinnans geni*”, inte bara för att känna igen en särskild Guds plan som måste tas emot och äras, utan också för att ge det mer plats i hela det sociala livet och på samma sätt i det kyrkliga livet. I det apostoliska brevet *Mulieris dignitatem* publicerat 1988, för övrigt påbörjat redan till det *Marianska året*, hade jag tillfälle att behandla denna fråga utförligt. I år har jag sedan till Skärtorsdagen velat påminna om detta brev *Mulieris dignitatem* i det brev jag brukar skriva till prästerna för att inbjuda dem till en reflektion över den betydande roll kvinnan spelar i sitt liv som moder, syster och som medarbetare i den apostoliska verksamheten.

Det handlar om en visserligen annan och annorlunda dimension än den äktenskapliga, men ändå en lika viktig dimension av den ”hjälp” som kvinnan enligt Första Mosebok är kallad att ge mannen. *Kyrkan ser i Maria det högsta uttrycket för ”det kvinnliga geniet”* och finner i henne en ständig inspirationskälla. Maria har beskrivit sig själv som ”Herrens tjänarinna” (*Luk 1: 38*). Det är genom lydnaden till Guds ord som hon fått sin privilegierade, men inte alls lätta, kallelse som maka och mor i familjen i Nasaret. Genom att ställa sig till Guds tjänst, ställde hon sig också till människornas tjänst i *ett kärlekens tjänande*. Det är denna tjänst som tillåtit henne att förverkliga en mystisk men autentisk erfarenhet av ”kunglighet”.

Det är inte bara av en händelse som hon åkallas som ”Drottning över himmel och jord”! Hela den troende gemenskapen åkallar henne med de orden; ett stort antal folk och nationer åkallar henne som ”Drottning”. *Hennes kunglighet är ett tjänande. Hennes tjänande är ”konungsligt”!* Det är så auktoriteten i familjen, liksom i samhället och i Kyrkan borde uppfattas. Det ”konungsliga” är ett uppenbarande av den fundamentala kallelsen för den mänskliga varelsen, i hennes egenskap som skapad avbild av Honom som är himmelens och jordens Herre, och som är kallad att vara adopterad son i Kristus. Människan

är den enda varelse på jorden som ”Gud velat i och för sig”, som det Andra Vatikankonciliet undervisar och, på karaktäristiskt sätt tillägger, att människan ”inte kan finna sig själv helt och hållet utan att uppriktigt hänge sig” (*Gaudium et Spes*, n:r 24, Katolsk Dokumentation 7, Uppsala, 1968).

Marias moderliga ”kunglighet” består i detta. Genom att i hela sitt väsen vara en gåva för Sonen, blir hon också gåva för hela människosläktets söner och döttrar. Därigenom upplivar hon det mycket djupa förtroende som den har, som vänder sig till henne för att låta sig föras livets långa väg av svårigheter mot sitt personliga slutskede och övervinna sitt öde. Genom den särskilda kallelsens etapper når var och en detta yttersta mål, som ger inriktningen i tiden för mannens och kvinnans engagemang.

11. I detta perspektiv av tjänande är det också möjligt att förhålla sig positivt till en viss funktionell mångfald, som inte har ofördelaktiga konsekvenser för kvinnan. Förutsättningen är att mångfalden inte är resultatet av godtycklighet i avsaknad av verklig ordning utan har sin källa i den maskulina och feminina karaktären och att tjänandet utövas i frihet, ömsesidighet och kärlek. Tjänandet är då uttryck för den mänskliga varelsens verkliga ”kunglighet”. Samma påstående kan användas om Kyrkans inre. Om Kristus – i ett fritt och enrådigt val med klart belägg i evangeliet och i Kyrkans obrutna tradition – bara anförtrott plikten att vara ”ikon” *för sitt ansikte som ”herde” och ”brudgum” genom utövandet av det prästerliga ämbetet* åt männen, tar det inte bort något från kvinnornas roll eller från Kyrkans andra medlemmar som inte vigts till det heliga ämbetet. De har nämligen *alla* fått del av det ”*allmänna prästadömet*” särskilda värdighet som är rotad i dopet. Dessa rollskillnader skall dock inte tolkas i ljuset av anvisningar för funktioner som är typiska för mänskliga samhällen, utan enligt kriterier som speciellt gäller *den sakramentala ekonomin*, det vill säga förvaltningen av de ”tecken” som Gud fritt valt för att göra sig närvarande mitt bland människorna.

Det som då i linje med denna tecknens ekonomi är särskilt värt att notera är att ”femininiteten”, så som den gestaltas levande efter Marias

höga föredöme, är långt ifrån försumbar, även utanför den sakramentala ordningen. I den troende kvinnans "femininitet", och särskilt i den "gudsvigda" kvinnan, finns i själva verket en sorts inneboende "profetia" (jfr *Mulieris dignitatem*, n:r 29), en starkt suggestiv symbolik, man skulle kunna säga en "ikonisk havandeskapskaraktär", som kommer till fullt uttryck i Maria och som fint beskriver Kyrkans väsen som konsekrerad gemenskap i ett jungfruligt hjärtas fullhet för att vara Kristi "brud" och de troendes "moder". Två oskiljaktiga sidor av Kyrkan blir särskilt belysta i detta perspektiv av "ikonisk" komplementaritet i de maskulina och feminina rollerna, nämligen de marianska och de apostoliskt-petrinska principerna (jfr *ibid.*, n: r 27).

Å andra sidan är prästämbetet i Kristi plan inte ett uttryck för "härskande" utan för "tjänst" som jag påminde prästerna om i det tidigare nämnda Skärtorsdagsbrevet i år (n: r 7). Att göra detta än tydligare är en angelägen uppgift för Kyrkan i hennes dagliga förnyelse i ljuset av Guds ord. Hon gör det för att utveckla en anda av communion och i främjandet av alla typiskt kyrkliga medel som stöd för delaktigheten och i respekt och värderande av de oräkneliga personliga och gemenskapsgrundade karismer, som Guds Ande uppväcker för att bygga upp den kristna gemenskapen och på sätt vara människorna till tjänst. Trots så många begränsningar har Kyrkans historia under de gångna två tusen åren haft verklig erfarenhet av "kvinnans geni" på detta vida område för tjänande. Hon har i sitt sköte sett kvinnliga förgrundsgestalter framträda som under olika epoker efterlämnat betydande och positiva intryck. Jag tänker på den stora skaran av martyrer, helgon och framstående mystiker.

Jag tänker alldeles särskilt på den heliga Katarina av Siena och den heliga Teresa av Avila som påven Paulus VI förärat titeln kyrkolärare. Och hur kan man låta bli att påminna om de otaliga kvinnor som styrkt i tron helgat livet åt utomordentliga insatser på det sociala området och särskilt i den tjänst de gjort de allra fattigaste? Kyrkan kommer säkerligen i det tredje årtusendet att få se nya och beundransvärda tecken på det "feminina geniet" komma till.

12. Ni ser alltså, kära systrar, att Kyrkan har många anledningar att önska att *hela sanningen om kvinnan ställs i ljuset* vid den kommande konferensen som organiseras av Förenta Nationerna i Peking. Det är viktigt att ”*kvinnans geni*” lyfts fram i sin helhet och att man inte bara tänker på betydande och välkända kvinnor som levt under den tid som nu gått och som är våra samtida, utan också på *enkla* kvinnor som utvecklar sin feminina talang i andra människors tjänst i vanligt dagligt arbete! Det är faktiskt särskilt genom att ge sig själv för andras skull i vardagslivet som kvinnan förverkligar sin djupa kallelse i livet, hon som kanske mer än mannen *ser människan*, därför att hon ser med hjärtat. Hon ser henne oberoende av olika ideologiska eller politiska system. Hon ser människan med hennes storhet och begränsning och hon försöker komma henne till mötes och vara henne till hjälp. På detta sätt förverkligar hon Skaparens grundläggande plan och framträder hela tiden, i en mångfald av kallelser, inte bara i den fysiska *skönheten* utan framför allt i den andliga *skönheten*, som Gud från begynnelsen har slösat på den mänskliga varelsen och särskilt på kvinnan.

Samtidigt som jag i bönen anförtror Herren detta viktiga mötes lyckliga utgång i Peking, inbjuder jag *de kyrkliga gemenskaperna* att göra det innevarande året till *en djup tacksägelse till Skaparen och Återlösaren för denna stora gåva som det feminina är*; i sina många former hör det till mänsklighetens fundamentala kulturarv och till Kyrkan.

Må Maria, kärlekens drottning, vaka över kvinnorna och över deras mission i mänsklighetens och fredens tjänst och i spridningen av Guds rike!

Med min välsignelse.

Från Vatikanen, den 29 juni 1995, på apostlarnas Petrus och Paulus högtid.

Imprimatur Biskop + Anders Arborelius ocd 4 januari 2012

